

Socialnoekonomski institut v Ljubljani

Tu ponatiskujemo informacijo, napisano za januarstvo število revije »Tehnika in gospodarstvo«, ki se bo bavila v celoti z delom socialnoekonomskega instituta.

Društvo Socialno-ekonomski institut ima po svojih pravih namenih:

a) zbirati in raziskovati dejstva našega gospodarskega in družabnega življenja, proučevati možnosti za čim boljše izkoriščanje danih sredstev in energij za izboljšanje življenjskega nivoja našega prebivalstva;

b) vzbujati v javnosti zanimanje za te probleme.

Pri tem se po mišljenju ustanoviteljev racionalnost ali neracionalnost gospodarstva ne sme presojati s stališča poednega gospodarstva ali tudi poedine gospodarske panoge, temveč s stališča celokupnega narodnega gospodarstva. Izolirane racionalizacijske poskuse je treba postavljati vedno v okvir narodnega gospodarstva določenih teritorijev, pokrajinskih in državnih. To je potrebno, ker prinašajo izolirani racionalizacijski poskusi neposredno korist predvsem gospodarstvu, ki jih izvajajo, pri tem pa zelo pogosto istočasno drugim sosednjim gospodarstvom istokotno veliko ali pa še večjo škodo, tako da prinaša taka racionalizacija v svojih končnih posledicah le spremembe v razdelitvi dobrin, ne pa povečanja produkcije dobrin in boljše pokrivanja potrebščin vse narodne celote. Cilj pa ne more biti nikdar prvo, temveč vedno le drugo.

To spoznanje vodi do tega, da postajata pojma racionalno in načrtno gospodarstvo zelo sorodna pojma.

Vsako načrtno gospodarstvo pa ima svoj prvi pogoj v pregledu in analizi važnejših gospodarskih odnosov določenega teritorija. Izhajajoč iz take podlage moramo delati šele načrte za racionalizacijo gospodarstva. To vse je tako težavna naloga, da je treba pritegniti k nje reševanju mnogo sodelavcev.

Zakaj so ti problemi praktično važni?

Vsako leto stopa na naše delovne trge v Sloveniji okrog 8000. v Jugoslaviji okrog 100 tisoč novih delovnih sil. Ako ta naraščaj ne najde nobene zaposlitve, nastaja brezposelnost. Ako se zaposluje ta naraščaj na način, da se s tem celokupna produkcija dobrin ne veča (prekomerno naraščanje trgovskih, uradniških pa tudi obrtniških poklicev), se mora celokupen življenjski nivo nujno znižati in ni proti temu, dokler se to iz temelja ne spremeni, nobenega leka.

Za izvrševanje svojih nalog si je izdelal Socialnoekonomski institut začasen delovni program, ki sestoji iz dveh delov: iz pregleda študijskega gradiva, ki ga je treba analizirati in iz konkretnega delovnega načrta.

Prvi del je zelo specifičan. Drugi del pa zbira za začetek sile okrog malega števila konkretnih nalog, da delo ne bi bilo prerazcepjeno in v prevelikem nesorazmerju s silami, na katere bo mogel institut spoznetično računati. Pri tem si zamišljamo nadaljnji razvoj tako, da naznačujemo teoretičen pregled, kakšne delovne skupine bi se morale s časom sukcesivno ustanoviti. Te skupine bi se ustanovljale sukcesivno, prej v panogah, kjer se je posrečilo dobiti sodelavcev, kasneje v drugih.

Vse študijsko delo bo povezano v koordinacijskem odseku, ki bo usmerjal vse delo instituta. Medtem ko bo imelo študijsko delo poedinih odsekov več ali manj značaj izoliranih študij, bo naloga koordinacijskega odseka, da ocenjuje vse te študije z ozirom na gospodarsko celoto slovenskega in jugoslovanskega narodnega gospodarstva.

Vsa racionalizacijska prizadevanja morajo biti usmerjena in koordinirana tako, da bo imela zadostna oskrba vsega prebivalstva z nujnimi življenjskimi potrebščinami, kakor so živila, obleka in stanovanje, prednost pred manj nujnimi potrebščinami.

Pri razpravljanjih o poedinih problemih nas ne bi smela razdvajati različna gledanja nanje. Nasprotno. Te razlike so zaželjene. Le v enem ne bi smelo biti diskusije. Vsa proučevanja instituta bi morala imeti pred očmi čim večjo gospodarsko korist narodne zajednice kot celote in ne izolirano gledanih gospodarskih edinic, iztrganih iz te celote. Ostati mora izven diskusije, da morajo služiti izolirana podjetja celoti. Vsa v koordinacijskem odseku mora priti ta osnovna misel do polnega izraza. Tako gledanje na gospodarske probleme zabrisuje razliko med gospodarsko in socialno politiko in postavlja vso gospodarsko politiko pod osnovne smernice socialne politike, zato je Socialno-ekonomski institut iz svojega delovnega načrta posebno pogloblje socialna politika izpustil. To je storil v domnevi, da bo vršil osrednji odsek instituta, koordinacijski odsek, funkcije socialne politike v najglobljem in najpravičnejšem smislu te besede.

Čeprav se bo bavil Socialno-ekonomski institut bolj s proučevanjem gospodarskih, kakor socialnih vprašanj, je zaradi perspektive, s katere gleda na gospodarska vprašanja, vendarle socialna ustanova.

Socialno-ekonomski institut namerava vršiti svoje naloge po velikem delu posredno s tem, da bo skusil podpirati delo drugih organizacij, ki si stavljajo v bolj specializiranem okviru podobne cilje in povežati rezultate dela v teh organizacijah v organsko celoto.

Prvi člani društva Socialno-ekonomski institut so javni delavci, ki delajo v naših gospodarskih in socialnih ustanovah, ali pa so obrnili nase paznjo s svojim študijskim delom na področjih, ki se jih Socialno-ekonomski institut dotika.

Socialno-ekonomski institut svojih smotrov ne bo mogel doseči le s pomočjo svojih članov.

Potrebna mu je zato opora najširše javnosti. Zato se obrača Socialno-ekonomski institut na najširši krog naših javnih delavcev s prošnjo, da bi podprli njegovo delo in kot sodelavci in dopisniki ali kot podporniki. Socialno-ekonomski institut bo izpopolnjeval v bodoče svoje članstvo iz kroga onih svojih dopisnikov in sodelavcev, ki si bodo dali s uspešnim predhodnim sodelovanjem v društvo kvalifikacijo za aktivnejšo vlogo v društvu.

Socialno-ekonomski institut potrebuje za izvrševanje svojih nalog tudi materialnih sredstev. On prosí tudi v tem pogledu za podporo.

je posneti, da je lani narasla svetovna produkcija železa v primeri z letom 1936 od 91,2 na 104,6 milij. ton, dočim je leta 1929 znašala 98,85 milij. ton. Svetovna produkcija jekla je narasla od 1936 na 1937 od 124,1 na 136,1 milij. ton, leta 1929 je znašala 121,9 milij. ton.

Borza

Denar

4. decembra.

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt nespremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237,20—238,80.

Avstrijski šilling se je malo okrepil: v Ljubljani na 8,51—8,61, v Zagrebu na 8,485—8,585, v Belgradu na 8,49—8,59.

Grški boni so beležili v Zagrebu 27,96—28,66, v Belgradu 27,90—28,80.

Italijanske lire so nudili v Zagrebu po 2,30.

Nemški dekl so ostali nespremenjeni na 13,90 do 14,10, nadalje so beležili v Zagrebu za sredo januarja 13,90—14,10, za konec januarja 13,95—14,14, za konec februarja 13,95—14,15.

Devizni promet je znašal v Belgradu 4.395.500 dinarjev. V efektih Zagreb sploh ne izkazuje prometa, Belgrad pa 750.000 din pri prvi tendenci.

Ljubljana — tečajji s primom

Amsterdam 100 h. gold.	2398,41—2413,01
Berlin 100 mark	1781,53—1745,41
Brusel 100 belg	780,70—735,76
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	215,18—217,24
Newyork 100 dolarjev	4269,75—4806,07
Pariz 100 frankov	146,09—147,53
Praga 100 kron	151,14—152,24
Trat 100 lir	225,64—228,78

Curih, Belgrad 10, Pariz 12,625, London 21,625, Newyork 431,50, Bruselj 73,30, Milan 22,72, Amsterdam 240,675, Berlin 173,30, Dunaj 80,20 (81,60), Stockholm 111,45, Oslo 108,65, Kopenhagen 96,525, Praga 15,17, Varšava 82, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,565, Buenos Aires 126,625.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% inv. pos. 96—97, agrarji 54,50—55,50, vojna škoda promptna 423—425, begl. obv. 79—80,50, 4% dev. agrarji 51—53, 8% Bler. pos. 92,50—93,50, 7% Bler. pos. 84—86, 7% pos. DHB 100—102, Trboveljska 205—215.

Belgrad: Državni papirji: 7% inv. pos. 97,50 do 98, agrarji 54,75—55, vojna škoda promptna 425,50—428 (425,50), za konec marea 424,50 den., begl. obv. 80—80,25 (80), dalm. agrarji 78 den. (78,25), 4% dev. agrarji 55 den., 8% Bler. pos. 93,75 den (92,75), 7% Bler. pos. (84,25), 7% pos. DHB 100—101, 7% stab. pos. (90). — Delnice: Narodna banka 7,575 den., Priv. agrarna banka 216 den. (216,50).

Zagreb: Državni papirji: 7% inv. pos. 96 den., agrarji 54,50 den., begl. obv. 79 den., dalm. agrarji 77 den., 4% dev. agrarji 55—56, 8% Bler. pos. 92,50—93,50, 7% pos. DHB 99,50 den., 7% stab. pos. 88 den. — Delnice: Narodna banka 7,500 den., Trboveljska 205 den., Narodna žumska 20 bl., Tov. sladkorja Bečkerek 650 bl., Osj. sladk. tov. 160—165, Dubrovačka 405 den., Jad. plova 400 den., Oceanita 600 den.

Dunaj. Tudi danes je bila špekulacija zelo vzdržna, zaradi tega je bilo tudi prav malo prometa. Pretežna večina delnic je popuštala. V kullisi je narasle Siemens, v zgradbi so slabše tendirali kovinski papirji in nekatere druge specialne vrednote. Spremembe so bile malenkostne. Zaključni tečajji: Don-av-jadr. obv. 60,20, delnice: Narodna banka 162,80, Creditanstalt-Bankverein 274,25, Steg 24,05, Steweg 27,08, Trboveljska 23,10, Alpine 38,55, Berg-Hütten 522, Steyr-Daimler-Puch 213,75, Leykam 60, Semperit 78,25.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica srem. 175—176, slav. 176—177, ban. 169—177, bč. potiska 176—177, bč. ladja Tisa in Begej ne notira. — Koruza bč., srem. nova 90—91, ban. nova 87—89, bč. nova sušena 108—110. — Tendencja nespremenjena. Promet srednji.

Sombor. Koruza bč., srem. nova 88—90, bč. srem. nova januar 91—93, bč. nova sušena 107—109. — Tendencja čvrsta. Brez prometa.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Dunajski prašičji sejem 4. januarja. Priganih je bilo 5226 špeharjev in 4429 pršutarjev, skupno 9656 glav, od tega iz Avstrije 2334, iz inozemstva pa 7321. Večinoma so cene popuštale zaradi znatne ponudbe in slabega povpraševanja. Tako so srednji in slabši špeharji popuštali v ceni za 2—3 groše, madžarski veloposredniški za 4 kmečki špeharji za 4—7, banatski pa so dosegli slabe cene preteklega tedna. Cene so bile naslednje: špeharji I. 1,56—1,58, srednježetki špeharji 1,52—1,56, stari

špeharji 1,45—1,49, kmečki 1,50—1,62, križani 1,53 do 1,65, pršutarji 1,36—1,70 šil. za kg žive teže.

Cene živine in kmetijskih pridelkov na sejmu v Kranju dne 3. januarja 1938. Voli I. vrste din 6, II. vrste din 5,50, III. vrste din 5; telice I. vrste din 6, II. vrste din 5,50, III. vrste din 5; krave I. vrste din 5,50, II. vrste din 5, III. vrste din 4; teleta I. vrste din 7, II. vrste din 6; prašiči, špeharji din 8 do 9, pršutarji din 7 za 1 kg žive teže. Pujski 7 do 8 tednov stari od din 110 do 140 za komad. Goveje meso I. vrste: prednji del din 10, zadnji del din 12, II. vrste: prednji del din 8, zadnji del din 12, III. vrste: prednji del din 7, zadnji del din 9; svinjina din 16, slanina, suha din 20 do 24, svinjska mast din 19, čisti med din 20 do 24, neprana volna din 22 do 26, oprana din 32 do 36; goveje surove kože din 10 do 13, telečje din 12 do 14, svinjske din 12 za 1 kg, Pšenica din 225 do 250 za 100 kg, ječmen din 225, rž din 200, oves din 190, koruza din 135 do 140, fižol din 250, krompir din 75, lucerna din 1950, seno din 75, slama din 50; jabolka I. vrste din 500, II. vrste din 400, III. vrste din 250; češplje, suhe, I. vrste din 1000, II. vrste din 1100, III. vrste din 1200; pšenična moka din 350 do 400, koruzna moka din 200, ržena din 300, ajdova din 400, koruzni zdrob din 300 za 100 kg.

Zivinski sejem v Kranju dne 3. januarja 1938. Na sejem je bilo priganih 48 volov, 17 krav, 7 telet, 1 junc, 1 bik, 45 svinj in 56 prašičev. Prodanih je bilo 32 volov, 10 krav, 7 telet, 1 junc in 1 bik. V inozemstvo ni bilo prodano nobene živine.

Tržne cene živine v Ptujtu po stanju z dne 31. decembra 1937. Debele vole so prodajali od din 5 do 5,75, poldebeli od din 4 do 4,50, plemenski od din 4 do 4,25, biki za klanje od din 3,75 do 4,50, telice za klanje od din 4,25 do 5, debele glavne krave od din 3,75 do 4,25, krave za klobasarie od din 2,50 do 3, plemenske krave od din 3,50 do 4,50, mlada živina od din 3,25 do 5, teleta po din 6,50, plemenske svinje od din 5 do 6 in poldebele svinje za zakol od din 6 do 6,50 za 1 kg žive teže. Cena mesu: Volovsko meso I. vrste din 10 do 12, II. vrste din 10, meso od krav in bikov din 10, telečje meso I. vrste din 12, II. vrste din 9 do 12, sveže svinjsko meso od din 12 do 14 za 1 kg.

Trgovski promet na sejmih v Ptujtu v mesecu decembru 1937. Na seime je bilo priganih 220 konj, 125 volov, 29 bikov, 56 juncev, 506 krav, 165 telic in 3 teleta torej skupaj 1110 komadov živine. Prodanih je bilo 359 glav živine, od teh je bilo izvoženo 7 konj v Avstrijo in 12 goved v Italijo.

Rokodelski oder v Ljubljani

Na tem odru so igrali 1. in 2. januarja novost Vrata, duhovno igro za advent in božič v petih slikah. Spisala jo je Marija Salomon, poslovenil pa Joža Vovk. Ogledajo si snovno in miselno vsebino! Prva slika nam kaže Adama in Evo po padcu in se odlikuje po močni dramatičnosti. Močnejši božji glas, ki kliče našega pradedca po grehu na odgovor, vas zgrabi v dno duše. Prav tako tudi nadaljnje besede, ko Bog napoveduje kazen za greh in obeta drugo ženo, Marijo, ki naj po svojem sinu uniči posledice prvega greha. Naslednja slika kaže Kajna, ki obljublja, da najde zopet pot v izgubljeni paradizi, a njegove obljube so prazne. Ideja zvečanjanja, ki je v vsej igri vodilna, se zopet dvigne v naslednjih prizorih slike Jakobove sanje, ko Bog prerokuje Jakobu v sanjah, da bo iz njegovega rodu rojen Zvečanar. Misel odrešenja se zopet pojavi, ko nastopita Joahim in Ana; Bog jima je obljubil, da pride lovestvu rešitev, ko se porodi iz Davidovega rodu Kralj-Zvečanar. Zahvalujeta se Bogu za hčerko Marijo, ki nastopi v prihodnji sliki. Vsa je vdana Bogu. Sedaj se pa razvije pred gledalci prekrasen prizor oznanjenja. Zadnja slika nam prikazuje pastirčke v eveti noči in njih kopnenje po Odrešeniku. Vse to kopnenje pa se zlije v eno točko, v vsej o Kristusovem rojstvu in končno v prizor ob rojstvu.

Vse slike, ki sestavljajo igro, so lepe in dramatično močne. Gledalcu ostanejo v neizbrisnem spominu. To je verska ideja v sliki in igri.

Režija igre, ki jo je vodil dr. Fran Bajec, je bila odlična. Prav tako so tudi igralci čestno rešili svojo nalogo ob predstavljanju bibličnih osebnosti. Deloma so igrali celo odlično. Naj omenim samo glavne. Odlično je bil podan Adam (Sešelj), enako Eva (Cebinova), ravno tako tudi Kajn, ki ga je igral prav realistično g. režiser sam. Prav dobro so se živili v svoje vloge drugi igralci in nam predstavili ostale osebe. Tako Ežava (Pregeč), Jakoba (Gostinčar), Rahelo (Lampretova), Reneko (Zgalinova), Joahima (Cestnik), Ano (Jenkova) itd. Lepo zamišljena je bila tudi scenarija, ki je v preprosti lepoti dvigala biblično razpoloženje. Spremljanje nekaterih prizorov z glasbo pa je spremenilo prizore v prisrčne slike svetopisemskih zgodb. Igro bodo ponovili. Obisk toplo priporočamo. Dr. Gr.

KINO SLOGA predvaja prekrasno filmsko delo **Valček na ledu**
 Telefon 27-30

Atrakecije tega filma so: **Santa Henle s številnim** bisletnim zborom, **bratje Ritz**, izborni komiki in **Borah Minstrel** s svojimi virtuosni.
 Predstave ob 16., 19'15 in 21'15 uri

Dotok drž. dohodkov

V mesecu novembru 1937 so znašali državni dohodki 1.124,6 milij. din, dočim so znašali oktobra meseca samo 1.084,7 milij. din, kar je v zvezi s plačilom 4. obroka zemljiškega davka, ki prinaša letno znatne donose. Leta 1936 novembra meseca so dali drž. dohodki samo 992 milij. din, novembra 1935 pa samo 915 milij. din. November je že četrti mesec, odkar ima država nad 1 milijardo din dohodkov. Splošni neposredni davki so dali 29,5 milij. din več kot novembra 1936, davek na poslovni promet pa 20 milij. din. Takse so dale novembra 1937 21 milij. din, več kot novembra 1936, trošarine 20, carine 17,5 milij. din itd. Najbolj so povečani dohodki drž. železnice, ki so narasli od 195,9 na 215,5 milij. din. Skupno so dosegli drž. dohodki v prvih 8 mesecih proračunskega leta 1937-38 (t. j. od 1. aprila 1937 do 30. novembra 1937) 7.886 milij. din ali 108,11% proračunske vsote. Izdatki pa so znašali v tem razdobju 6.954 milij. din, poleg tega je bilo še plačanih računov za 78 milij. din, tako da so znašali stvarni izdatki 7.032 milij. din.

Kje bodo nove topilnice svineca in cinka. Iz Belgrada poročajo, da bo družba Trepča zgradila topilnico svineca v Zvečanu, dočim bo družba Zorka zgradila topilnico cinka v Šabcu.

Risarski tečaj za notranjo arhitekturo. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani priredi v Ljubljani risarski tečaj za notranjo arhitekturo. Tečaj bo trajal do poletja ter bo ob sobotah zvečer in v nedeljah dopoldne. Sprejemajo se v tečaj samo mizarški mojstri in taki pomočniki, ki že obvladajo strokovno risanje ali so dovršili mizarško delavsko šolo v Ljubljani. Prijave za tečaj z natančnim naslovom je treba poslati najkasneje do 10. januarja t. l. na Zavod PO Zbornice TOI v Ljubljani. Sprejeti udeleženci bodo obveščeni pisмено o dnevu pričetka tečaja.

Geodetski list, ki izhaja v Zagrebu v hrvaščini, je svoje 3. številko za 1937 posvetil komasacijam. Tu obravnava celo vrsto komasacij na Hrvaškem s pravnega, tehničnega in še drugih vidikov. Obsega 78 strani z več kartami.

Svetovna produkcija železa in jekla v l. 1937. Nemški listi prinašajo že četvrt svetovne produkcije železa in jekla za 1937. Iz teh cenitev

Kulturni obzornik

Bolgarski politik o Slovencih

Kot smo že omenili, je bivši bolgarski poslanik v Belgradu in opolnomočeni minister g. dr. Dimo Kazasov napisal sintetično delo o današnji Jugoslaviji »Dnešna Jugoslavija« (Sofia 1938, str. 156). Dr. Dimo Kazasov, ugleden bolgarski politik, ki je zavezal odlična mesta v bolgarski diplomaciji, je tudi ploden publicist, ki je izdal že več publikacij o domačih političnih, organizacijskih in novinarskih zadevah. Iz svoje politične prakse in velike ljubezni do Jugoslavije, ki jo je do dobira poznal, je zdaj napisal to delo, ki bo veliko pripomoglo k boljšemu poznanju in večji ljubezni med nami in Bolgari, s katerimi smo stopili v zvezo večnega prijateljstva. Vsaka ljubezen med narodi temelji na poznavanju preteklosti in sedanjosti: prvi korak resnično trajnemu in globokemu prijateljstvu med vsemi Jugoslavnimi (vključno Bolgari) predstavlja prav ta knjiga našega velikega bolgarskega prijatelja in idealnega Jugoslavnca v najširšem in pravem etnografskem smislu.

Dr. Dimo Kazasov podaja v svoji knjigi strnjeno podobo zgodovinskega razvoja posameznih slovanskih narodov, ki tvorijo današnjo Jugoslavijo: najprej politično zgodovino Srbov, Hrvatov in Slovencev, vsako posebej, ter doda vsakemu delu tudi zgodovinsko karakterološko oznako. V 2. poglavju razbira bolgarske in srbske poli-

tične slike v preteklosti, ki so se razvijali največ v smislu dveh tujih vplivov — bizantinskega in v novejši dobi nemškega. V 3. delu riše rojstvo nove državne tvorbe — povojne Jugoslavije: dve koncepciji zedinjenja (Pašičevo iz leta 1914 in Krfski pakt), potek zedinjenja, vidovdanske ustave, Hrvate in parlament, diktatorstvo, jugoslovansko, srbsko, hrvaško, bosensko in slovenske stranke, krize v Jugoslaviji ter pot k novim sporazumom (JRZ, opozicija). V nadaljnjih poglavjih podrobneje prikazuje geografski položaj, današnjo državno organizacijo in ustavo, razmerja med vezoizpovedmi, narodne manjšine v Jugoslaviji (za številno bolgarske manjšine v Jugoslaviji se ne ve, ker se tam ne vodi o njih nobena statistika). — Omenja tudi jugoslovanske manjšine v Italiji, in Stojadinovič-Cianov pakt, ki naj razmere uredi. Posebej opiše razmere cest, železnice, poljedelstva, industrije, trgovine, financije in kreditne razmere, skrb za narodno zdravje in socialno zasedanje. Omenja turizem, armado, narodno prosveto, jugoslovanski tisk in literaturo. Če je pri vsem tem pregledu tu in tam kakšna napaka (na primer dr. Pucelj, baron Zisa, da je Stanko Vraz — Srb, ali da pri pisateljih manjka na primer Pregelj, kar pa po mojem gre na račun srbske brošure »Slovenaček«) to nič ne de. Priznati moramo dr. Kazasovu, da morda še nihče ni napisal toliko lepih besed o Slovencih kot on, zato jih podajamo v prevodu, ki seveda ne more biti popoln:

»Slovenci so najmanjši, pa zato najbolj izobraženi del slovanskega plemena. Tehna materialna in duhovna kultura tekmuje s kulturo zapadno evropskih narodov. Slovenska hiša se blesti od svoje vzorne čistosti in urejenosti. Vaška kuhinja stoji na tako visoki ravni kakor naša mestna kuhinja. Vse v hiši — pa naj bo še tako skromno — je izbrano, čisto in urejeno. Vse: od saksije, ki ogreva s svojo krasoto vaško hišo, do kot jastmin rumenih desk, ki pokrivajo balkone ob hišah. Slovenka skrbi za hišo kakor za cerkev:

krasi jo s cvetjem in z zelenjem, kakor krasi tudi svete podobe v znamenjih, s katerimi so posejane njive, ki jih obkrožajo planine. Vse v slovenski vasi govori o pesniški duši Slovencev. Vse — od cerkve do zaves, ki trepetajo za oknom.

Slovencec je pristi jugoslovanski tip — sinteza; je uporen, kakor Bolgar, sentimental in romantičen kakor Srb, dober in korekten kot Hrvat. Je pa kot vsi južni Slovani miren, skromen, gostoljuben in pošten človek. Je delaven, toda navajen veselja, kakor zraka svojih divno zelenih planin. Zvečer Slovencec najrajši poje. S pesmijo izraža radost nad krasoto, ki kipi iz slovanske pokrajine. In izražajo kolektivno: v zboru, v katerih glasovi zvene v dovršeni harmoniji. Slovencec poje ob vsaki priliki: njegova sloveska in nacionalna duša je navajena zveneti v tem edinstveno dovršenem, kakor od sončne luči čistem instrumentu. Slovencec pa ne poje samo, temveč tudi pije. Njegovo pitje je mirno, tiho in smojče. Brez krika, prepričev in pietetov. S pitjem je v zvezi brezkončen niz zdravic, ki jih pojo v zboru, zdravice s čudno lepo in svetlo vsebino. Ko stopite pred prag slovanske hiše, je prva dolžnost domačega gospodarja vstati in izraziti veselje za čast, ki ste ga napravili njegovemu domu z obiskom ter vas prosí, da se čutite pri njem kakor pri sebi. Vsak slovenski gospodar zna pozdraviti na ta način, da takoj razprši vse razlike med starimi in novimi znanci ter povzroči, da se svobodno in v največjem prijateljstvu čutite kot med svojimi.

Slovencec je religiozen toda obenem s tem tudi zelo izobražen. Knjiga je pri vseh zelo spoštovana. Za mesto, ki ga zavzema knjiga v življenju Slovencev, govori najbolj fakt njene razširjenosti. Navadna naklada knjige je 3000 do 6000 izvodov in to za prebivalstvo šestkrat manjše od bolgarskega. V koliko bolj je slovenska knjiga razširjena od bolgarske se lahko zaključí po tem, da naklada bolgarske knjige ne gre preko 2000 izvodov. Vsi Slovenci brez izjeme so pismení.

Slovencec je zelo podjeten in konstruktiven

element. Vse pri njem je vzorno izgrajeno in ima zdrav in praktičen smisel. Zdrav in praktičen smisel ima njegov nastop, obdavanje v javnosti in politično življenje ter vse iniciative za korist nacionalne celote.

Svojo ubogo planinsko zemljo je Slovencec priredil v eveloč vrt, v katerem neumorno delajo možje, žene in otroci. Vrata v ta diven, skoraj romantičen vrt, so široko odprta vsem, ki se hočejo radovati njegovih lepot. V Sloveniji vsakdo lahko uživa te lepote nemoten od nadlegovanj. Gostoljubnost Slovencev ima korenine v njihovi slovanski krvi. Je uslužen, čist, pošten, točen in korekten. Kadar se kdo ameje očitno, lahko gotovo veste, da je to njegova duša, ki se veseli. In vsakemu morete verovati, kajti Slovencec sam globoko veruje v dobroto, resnico in pravico ter je z eno besedo: človek.

Tako smo v bežnem prevodu podali označbo g. Dima Kazasova, ki jo je napisal v bolgarski knjigi o Slovencih. Za vse te lepe besede smo mu vsi Slovenci od arca hvaležni ter bomo g. poslanika in ministra šteli med svoje največje prijatelje.

Priloge za svetovno italijansko razstavo v Belgradu. Kakor poročajo belgrajski listi, je večer prišel v Belgrad conte Volpi, italijanski minister financ in veliki denarni mogotec, ki je veliko sodeloval pri tvorbi nove Italije, obenem pa veliki prijatelj in mecen umetnosti, z namenom, da pripravi vse potrebno za veliko italijansko razstavo na ponud tega leta. Ta razstava obeta biti svetovna privlačnost, kajti v načrtu je razstava italijanskega portreta od najstarejših rimskih časov do današnjih dni. Tako bodo prikrali prišle preko obale Jadranskega morja velike umetnine Michelangela, Giotta, Rafaela, Tiziana, Tintoretta, Botticellia itd. Brez dvoma bo to eden najvažnejših kulturnih dogodkov tega leta. Ker take razstave še ni bilo niti v Italiji sami, bo to svetovna atrakcija, ki jo priredi Italija v Muzeju kne